

ระบบส่งเสริมการเกษตร T&V System ที่มีการปรับปรุงใหม่ นี้ จะเป็นเครื่องมือขับเคลื่อนนโยบายที่สำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และงานตามภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตร รวมทั้งเป็นการบูรณาการการทำงานร่วมกันกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้งานส่งเสริมการเกษตรเห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม เช่น งานส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ตลอดจนนโยบายการพัฒนาบุคลากรภาคการเกษตรให้ไปสู่ยุค Thailand 4.0 ตามที่รัฐบาลตั้งเป้าหมายไว้ และจะช่วยทำให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรทุกระดับมีทิศทางและเป้าหมายเดียวกัน นั่นคือ ความสำเร็จของเกษตรกรที่มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น ทั้งฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม สามารถอยู่ดีมีสุขได้อย่างยั่งยืน

เกษตรกร คือ ญาติสนิทนักส่งเสริม ปฏิบัติกับเกษตรกร ดุจญาติมิตร

นายสมชาย ชาญนรงค์กุล
อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

50 ปี กรมส่งเสริมการเกษตร

ระบบส่งเสริมการเกษตร

T&V System

ปี 2560

- 1 การถ่ายทอดความรู้ (Training)
- 2 การเยี่ยมชม (Visiting)
- 3 การสนับสนุน (Supporting)
- 4 การนิเทศงาน (Supervision)
- 5 การจัดการข้อมูล (Data Management)

ระบบส่งเสริมการเกษตร T&V System หรือ Training and Visit System

คือ ระบบฝึกอบรมและเยี่ยมชม ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตร ได้ดำเนินงานมาตั้งแต่ปี 2520 โดยเป็นระบบวิธีการส่งเสริมการเกษตร ที่มุ่งให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทุกระดับมีทิศทางและเป้าหมายเดียวกัน ซึ่งกว่า 40 ปีที่ผ่านมา ได้มีการปรับปรุงและพัฒนา ระบบให้สอดคล้องกับลักษณะการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ โดยมีองค์ประกอบหลัก คือ ระบบปฏิบัติการหรือระบบการทำงานในพื้นที่ และระบบสนับสนุนการปฏิบัติงาน และจากเป้าหมายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งต้องการยกระดับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของพี่น้องเกษตรกร โดยส่งเสริมให้มีการปรับเปลี่ยนระบบการผลิต เพื่อเพิ่มผลผลิตและต้นทุนการผลิต ตลอดจนสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร

ในปี 2560 นายสมชาย ชาญณรงค์กุล อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร จึงได้พัฒนาและปรับปรุงระบบ T&V System ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากสภาพบริบทของภาคเกษตรที่เปลี่ยนแปลงไป บทบาทภารกิจของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่เพิ่มมากขึ้น และด้วยข้อจำกัดต่าง ๆ ทั้งในด้านอัตราค่าจ้างและงบประมาณ ได้ส่งผลให้วิธีการนำองค์ความรู้/เทคโนโลยีไปสู่เกษตรกรโดยตรงทำได้น้อยลง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรลดน้อยลงจากในอดีต จึงได้มีการพัฒนาและปรับปรุงระบบส่งเสริมการเกษตรขึ้น

ระบบส่งเสริมการเกษตรที่ได้มีการปรับปรุงและพัฒนาใหม่นี้ ยึดแนวทางของ T&V System โดยประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ

1 การถ่ายทอดความรู้ (Training)

เป็นระบบมุ่งเน้นการสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาบุคลากรของกรมส่งเสริมการเกษตร ในทุกระดับทั้งในด้านสมรรถนะ วิชาการ และการบริหารจัดการโครงการ โดยการถ่ายทอดความรู้ดำเนินการผ่านเวทีตามระบบส่งเสริมการเกษตร

2 การเยี่ยมชม (Visiting)

เป็นระบบปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ ซึ่งจะกำหนดลักษณะงานในแต่ละวัน ดังนี้

- **วันจันทร์** ประชุมเจ้าหน้าที่ระดับอำเภอ เพื่อทบทวนและวางแผน
- **วันอังคาร** เยี่ยมเยือนโครงการเน้นหนักของกรมส่งเสริมการเกษตร
- **วันพุธ** เยี่ยมเยือนโครงการตามงบประมาณ
- **วันพฤหัสบดี** เยี่ยมเยือนโครงการเน้นหนักของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แบบบูรณาการ
- **วันศุกร์** สรุปผลการปฏิบัติงาน

ระบบส่งเสริมการเกษตร (Training and Visit System)

3 การสนับสนุน (Supporting)

เป็นระบบเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในพื้นที่ ประกอบด้วย

1. ด้านเครื่องมืออุปกรณ์ อาคารสถานที่ ยานพาหนะที่สมบูรณพร้อมเพื่อการปฏิบัติงาน และการสร้างขวัญกำลังใจเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. การสนับสนุนด้านวิชาการ

4 การนิเทศงาน (Supervision)

เป็นการติดตามผลการปฏิบัติงานในพื้นที่เพื่อชี้แนะข้อมูล ยึดหลักการที่มุ่งเน้นส่งเสริมการทำงานมากกว่าควบคุมให้ทำตามคำสั่งโดยการนิเทศงานจะมี 2 ระดับ คือการนิเทศงานระดับส่วนกลาง/เขต ปีละ 3 ครั้ง และการนิเทศงานระดับจังหวัด ปีละ 6 ครั้ง

5 การจัดการข้อมูล (Data Management)

เป็นการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดการและพัฒนา ตลอดจนเป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยง หรือบูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง การจัดการข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. การจัดการข้อมูลสารสนเทศ
2. การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร